

Posudek diplomové práce Terezy Loučkové

POETIKA KARLA HLAVÁČKA

Tereza Loučková zvolila jako metodologické východisko své práce sledování tvarových postupů a prostředků, respektive jejich ustavování a proměňování v Hlaváčkových sbírkách Sokolské sonety, Pozdě k ránu, Mstivá kantiléna a Žalmy. Pozornost věnovala i nezařazeným básním a autorovým kritickým studiím. Výsledkem její práce je tedy celkem úplný katalog básnických prostředků, které tvoří jádro Hlaváčkovy poetiky.

Diplomantka se dobře vypořádala s versologickými otázkami, citlivě analyzuje funkční zatížení konstantních figur a tropů, neponechává stranou ani motivická ohniska jednotlivých sbírek. Přestože práce Terezy Loučkové nesměřuje k výkladu Hlaváčkovy poezie, celá řada postřehů a závěrů vyplývajících ze systematického rozboru otevírá řadu originálních interpretačních možností. Mám na mysli především invenční rozbor titulů sbírek a prvních básní, postřehy týkající se volby žánru básně v próze ve sbírce Mstivá kantiléna, úvahy o prostupování hudebních a výtvarných a básnických postupů či rozbor nedokončené sbírky Žalmy na pozadí biblických Žalmů. Přínosná je i schopnost diplomantky nahlížet Hlaváčkovo dílo jako celek, který je navzdory značnému tematickému rozpětí mezi jednotlivými knihami velmi sevřený a svědčí o integritě básnickova uměleckého nazírání.

Slabším článkem diplomové práce jsou úvodní a závěrečné články k jednotlivým kapitolám, v nichž autorka, dle mého názoru zbytečně, rezignuje na možnost vytěžit ze svých často skutečně velmi originálních postřehů obecnější závěry pro celek Hlaváčkova díla a omezuje se na pouhé shrnutí. Stejně tak by práci prospělo větší zohlednění dobového poetického kánonu, popřípadě důslednější srovnání některých hlaváčkovských „poetických konstant“ s tvarovými postupy jiných představitelů českého symbolismu. Například porovnání symbolu u Karla Hlaváčka a u Otokara Březiny je jen nadhozeno, ač by si zasloužilo větší pozornost.

Celkově bych chtěla vyzvednout svébytnost a nepředpojatost diplomantčina přístupu ke zvolenému tématu a její schopnost přidržet se vlastních pozorování a závěrů. Hlaváčkovská literatura není příliš bohatá a často se v ní opakují jistá hodnotící klišé, proti nimž Loučková klade – a často vítězně – svou vlastní zkušenost. Občas se sice dá strhnout k zjednodušujícím hodnocením typu: „sbírka je psána alexandrinem, což je u tak těžkopádného tématu (rozuměj sokolství – poznámka M. K.) zcela jistě obdivuhodné“, ale většinou si zachovává střízlivý odstup, který jí umožňuje osvětlit dosud ne dost oceněné

výdobytky Hlaváčkova básnického řemesla. Dle mého názoru na řadě míst ukazuje, proč se Hlaváček těšil takové oblibě u řady básníků v první v polovině 20. století.

Diplomovou práci Terezy Loučkové Poetika Karla Hlaváčka považuji za solidní poetologickou práci, která může posloužit jako spolehlivá báze pro interpretaci Hlaváčkova díla v jeho celistvosti. Celá řada postřehů v této práci ostatně překračuje rámec pouhé popisné analýzy a nabízí zajímavé odpovědi na otázku, v čem spočívá jedinečnost a životnost Hlaváčkova uměleckého odkazu. Pokud by se diplomantka rozhodla vydat tímto směrem (což bych navrhovala), chtělo by to doplnit teoretickou výzbroj a domyslet některé zdánlivě „výlučně hlaváčkovské triky“ v širších literárněhistorických souvislostech.

Práci doporučuji k obhajobě. Hodnotím ji jako velmi dobrou.

V Praze 31. ledna 2006

Markéta Kořená Ph.D.

